

1. «Lennuki» mäng ei saa kuidagi alata ilma lennundusküsimuseta. Käesoleva aasta kevadel plaanib Estonian Air kasutusele võtta 3 uut lennukit Bombardier CRJ900 NextGen. Küsime maailma nelja juhtiva reisilennukitootja peakorterite asukohta. Nimetage **riigid**, kus asuvad Boeingu, Airbusi, Embraeri ja Bombardieri peakorterid. (Kaks õiget annab ühe punkti)
2. See raamat ilmus Soomes Otava kirjastuses 1968. aastal, autoriteks Martti Paloheimo, Mauri Rouhunkoski ja Mirja Rutanen. Kuus aastat hiljem ilmus teos lühendatud väljaandena eesti keeles ja kujunes tõeliseks menukiks, kuid paljudes kodudes häbeneti seda ja peideti laste eest. Eestikeelne raamat oli varustatud lausa kahe eessõnaga, millest esimene algas lausega: «SELLE raamatu ilmumine eesti keeles on äärmiselt vajalik.» Mis raamatust on jutt?
3. Mobiilside esimeseks põlvkonnaks loetav NMT (Nordic Mobile Telephony) jõudis turule 1981. aastal. Mis riigis anti NMT esimesena kommertskasutusse, kas
 - a) Rootsis
 - b) Islandil
 - c) Saudi Araabias
 - d) Türgis?
4. 4. augustil käesoleval aastal esineb superstaar Madonna Tallinnas. Kontserdi toimumist võib aga ohustada Madonnal väidetavalt esinev brontofoobia. Mis on brontofoobia?
5. Kes on need kaks tuntud eestlast 1983. aastal tehtud pildil?

6. Eesti meresõiduohutuse seaduse § 45 lg 4 ütleb: «Väikelaeva või muu veesõiduki juht ei või merel või sisevetel liigeldes olla narkootilise või psühhotroopse aine mõju all. Alkoholisaldus väikelaeva või muu veesõiduki juhi veres ei või ületada ... promilli.»

(valige sobiv variant)

- a) 0
- b) 0,2
- c) 0,8
- d) 1,2

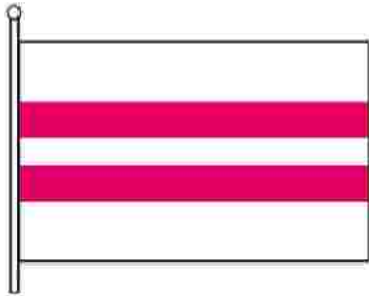
7. See nümf oli Atlase laps, kes hoidis Odysseust oma saarel Ogygial kinni 7 aastat, kuna tahtis Odysseust meheks võtta ja teha ta surematuks. Zeusi käsul pidi ta koju igatseva Odysseuse vabastama. Selle nümf järgi on nimetatud üks hullutav tants, mida saadavad kuumad ladinaameerika rütmid. Sama nime kannab ka teatud ülikond. Nimetage see Kreeka mütoloogiline tegelane.

8. Küsitav isik on sündinud 1908. aastal. 1934. aastal lõpetas Leningradi sõjalis-tehnilise instituudi. Seejärel töötas Leningradis sõjatööstusettevõttes. 1938. aastast juhtis üht suurimat sõjatehast Bolševik. Mõni päev enne sõja algust määrati relvastuse rahvakomissariks. Seejärel töötas ligi 40 aastat NSVL sõjatööstuskompleksis erinevatel ametikohtadel. 1976. aastal jõudis tema karjäär tippu. Kellest on jutt?

9. Milline kohanimi on kirjas Porsche logol (pildil valge ristkülikuga kaetud)?

10. Teleseriaali «Tuulepealne maa» tunnusmeloodia esitab ansambel Metsatöll. Laulu viisi autor on Valter Ojakäär, aga kes on kirjutanud sõnad?

11. Selles pisikeses Eesti linnas on ühtekokku 401 elamut, 32 tänavat (kogupikkusega 15 km); pindala on 2,2 ruutkilomeetrit ja elanikke 967 (01.01.09). Pildil näete linna lippu. Mis linn?

12. Küsime maletajat, kes on sündinud 1951. aastal Venemaal Tšeljabinski oblastis Zlatousti linnas. Tema karjääri parimad päevad on ilmselt möödas, tänavu jaanuaris avaldatud FIDE ametlikus ELO reitingutabelis oli ta 90. kohal. Oma raamatus «Male kui elu mudel» on Garri Kasparov tema mängustiili iseloomustanud nii: «Minule meenutab see boamadu, kes järeleandmatult tugevdab haaret, millesse ta on võtnud oma ohvri.» Nimetage see suurmeister!

13. Kes oli see tuntud Põhjamaade kirjanik, kes avaldas 1942. aastal Malmös Nauticuse varjunime all raamatu «Tõde Eestist, Lätist ja Leedust», mis käsitles nende riikide okupeerimist Nõukogude Liidu poolt?

14. Kes on 2007. aasta aprillis Tõnismäelt ära viidud Pronkssõduri skulptuuri autor? Pildil on tema teos «Sepp hobusega». Veel on ta valmistanud näiteks ilvese kuju, mis asub Tallinna loomaaias.

15. Mis aasta?

- New Mexico ja Arizona said USA osariikideks.
- Briti polaaruurija Robert Falcon Scott (koos tiimiga) jõudis teise inimesena lõunapoolusele.
- Albaania deklareeris iseseisvust Ottomani impeeriumist.
- Poola biokeemik Kazimierz Funk identifitseeris vitamiinid.
- sündis spioon Kim Philby.
- suri Winnetou lugude autor Karl May

16. Selle Eesti luuletaja (pildil) sulest pärineb ka rida epigramme. Üks näide:

Tervitustelegramm

Omaalgatust ja edu!

Soovib vaguneile

Vedur.

(1980)

Kes?

17. See puu on vana kultuurtaim ning pärineb Pärsia ja Afganistani aladelt. Hiinlased seostasid temaga pikaealisust. Tänu viljades sisalduvale suurele seemnehulgale on teda peetud viljakuse ja rikkuse sümboliks. Türgis viskavad noored naised selle puu vilja vastu maad, uskudes, et saavad niipalju lapsi, kuipalju seemneid lendab välja lõhkenud viljast. Viljadest valmistatakse mahla ja siirupit. Itaalia päritolu bitteri Campari kibe maitse ja punane värv pärinevad just selle puu vilja nahkjast koorest. Mõnikord kohtas seda puuvilja ka Nõukogude Liidu nigelatel poelettidel. Mis puuvili?

18. Küsime ajaloolist linnanime, lisage kaks puuduvat sõna: El pueblo de Nuestra Señora la Reina de del Rio de Porciúncula?

19. Mis riigis pruulitakse Baltica õlut?

20. Kuidas on Soomes jäädvustatud 1932. aasta suveolümpia meeste odaviske võidutulemus 72 m 71 cm, ala võitis Matti Järvinen?

21. Kes on vasakpoolne mees sel tänavu jaanuaris Antarktikas tehtud pildil, vihjeks, et tegu on vägagi siniverelise persooniga? Parempoolne on lõuna-aafriklane Mike Horn ning nad on teel lõunapoolusele.

22. Saaremaa muuseumi kroonika ütleb meile, et: „1982. Põhimuuseumi kantseleihoone korsten tuli lammutada, kuna sellesse oli sattunud...“. Mis või kes sattus Saaremaa muuseumi korstnasse?

23. Venemaa Föderatsiooni presidendile kuuluv riigi konstitutsiooni erieksemplar on köidetud ühe küllaltki eksootilise olendi nahka. Kelle?

24. Veesõiduki nii kiire libisemine üle veepinna, et see tagab veesõiduki veepinnal püsimise tema põhja vastu toimiva hüdrodünaamilise tõste- ehk üleslükkejõu mõjul. Kuidas sellist veesõiduki liikumisviisi nimetatakse?

25. Kuulete populaarset noorte (koo)rlaulu, mille solistiks on selle viisi ja sõnade autor. Ta on kunagine «Entel-Tenteli» laululaps (esitas 3-aastaselt oma isa Märdi laulu «Sulle, emake»). Tänavusuvisel üldlaulupeol on ta mudilaskooride üldjuht. Kes?

26. Jaanuari alguses mängiti Los Angelese Walt Disney Hallis kahel korral selle helilooja 4. sümfooniat «Los Angeles» maailmaesiettekandes. Sümfooniat on pühendatud vangis istuvale vene oligarhile Mihhail Hodorkovskile. Kes on helilooja?

27. Mitu kilomeetrit trammiteid on Tallinnas? (+/- 10% annab 1 punkti)

28. Richard ... (eluaastad 1568 (1567?) – 1619) oli teatriomanik (Blackfriars Theatre, The Theatre, Globe) ja oma aja kuulsamaid tragöödianäitlejaid. Näitlejaametit pidasid ka tema isa James ja vanem vend Cuthbert. Teatriloolased on veendunud, et just küsitav mees andis esimest korda lavalaudadel elu sellistele William Shakespeare'i kangelastele nagu Hamlet, Othello, Richard III ja kuningas Lear. Kes oli see teatriajaloo legend?

29. See väike merelind (pikkus u 32-38 cm) meenutab oma välimuselt ja sukeldumisharjumustelt veidi pingviini. Ta on võimeline sukelduma kuni 45 meetri sügavusele ja läbima vee all kuni 75 meetrit. Eestis on ta paiksena suhteliselt haruldane – hinnanguliselt pesitseb meil igal aastal u 70 paari; enamust neist Pakri pangal, kus nad loodusuurija Tiit Randla sõnul moodustavad Eesti ainsa linnulaada. Mis lind?

30. Kes on pildil?

31. See vormel-1 meeskond tegutses aastatel 1991-2005, olles varem edukalt kaasa löönud vormel-3000 sarjas. Uustulnuka kohta üliedukal F1 debüüthooajal (konstruktorite arvestuses 5. koht) olid autod värvitud roheliseks-siniseks (karastusjooogi 7UP värvides, pildil), ent parimatel hooaegadel sai nende tunnuseks üks teine värv. Aastate jooksul käis just sellest tiimist läbi hulgaliselt noori talente, selles meeskonnas tegi oma vormel-1 debüüdi ka legendaarne Michael Schumacher. Mis tiim?

32. Moskvas asub lisaks Prantsuse saatkonnale veel üks Prantsuse Vabariigile kuuluv (mittediplomaatiline) territoorium. Millega on tegu?

33. Milline elusolend meie planeedil suudab kuuldavale tuua (helitugevuselt, dB) kõige valjemaid häälitsusi?

34. Saaremaa majandus-poliitilises elus toimus 1564. aastal oluline sündmus, mida polnud juhtunud varem ega pole juhtunud enam ka hiljem. Mis see oli?

35. Kinnitamata andmeil lõpetas kirjanik Dan Brown («Da Vinci kood») tänavu veebruaris uue romaani – «Salomoni võti». Romaani tegevuse keskmeks on väidetavalt USA kunstniku, James Sanborn'i poolt aastal 1980 loodud skulptuur «Kryptos» (pildil), mille põhielemendiks on 4-l leheküljel ning 1800-st tähemärgist koosnev krüpteeritud tekst. Tuleb märkida, et skulptuur on olnud vandenõuteoreetikute lemmikuks juba oma loomisest saadik. Millise olulise hoone ees see skulptuur asub?

36. Venemaa on tuntud oma erakordse vormirõivalembuse poolest, mis ajuti võib mõjuda suitsa kentsakusena. Küsime, millise tsiviilametkonna uued vormirõivad on pildil (vasakul paraadmunder, paremal igapäevane). Vastav ametkond eksisteerib ka Eestis. Ühtlasi võiks sama vormi kanda Aivar Riisalu, kes tegeleb antud ametkonnale omaste küsimuste lahendamisega TV-3-s.

37. Kes on ainus enne Teist maailmasõda valitsenud ja siiani elusolev endine Euroopa riigipea?

38. ... aastal toimus saarlaste viimane rüüsteretk Gotlandile, mida on romantiliselt nimetatud ka «saarlaste viimaseks viikingiretkeks». Retkel osales 99 saarlast, ära viidi lehma, lambaid ja majapidamisesemeid ning süüdati üks laev. Saarlaste poolelt hukkus lahingus üks mees. **Mis sajandil** toimus nn «saarlaste viimane viikingiretk»?

39. Nimetage kunstnik! Pildil näete tema autoportreed.

40. Eesti vabariigi lipulangetamise laul Toompeal Pikas Hermannis on praegu saksa rahvalaul «Mu isamaa armas, kus sündinud ma...». Seda motiivi ei ole jõudsalt ära kasutanud mitte ainult Mahler (III sümfoonia) ja Brahms («Pidulik avamäng»), vaid laulu valisid oma riigihümniks ka ühe saarestiku targad pead. Nimetage see riik.

41. Vana-Kreekas aetas võlausaldaja võlglaste maatükile erilise tahvli, mis tähendas, et võla tasumata jätmise läheb see kreditorile. Kuidas nimetati seda tahvlit?

42. Näete kahte fotot ja põhiplaani 1966. aastal projekteeritud omanäolisest majast, mis valmis aastal 1973. Tuntud Eesti arhitekt, kes endale selle elumaja projekteeris, on põhjendanud seda nii: «Eramu tuli ehitada, kuna raamatud ei mahtunud enam kuhugi. Uus maja ongi nüüd 21 meetri pikkune raamaturiiul.» Kes oli see Eesti arhitekt, mitmete ühiskondlike hoonete autor, kes endale raamaturiiuli järgi maja tegi?

43. Lahingpunalipu orden oli sõjaväelaste poolt üks kõrgeimalt hinnatud lahingordeneid Nõukogude Venemaal ja NSV Liidus. Ordeni kolme esimese kavaleri hulka kuulusid hilisem marssal Blüher, kodusõja salgajuht Panjuškin ning kasakaväeülem Mironov. Küsime, kes oli 4. lahingpunalipu ordeni kavaler, keda autasustati 1919. aastal Jekaterinoslavi vallutamise eest ning kelle autasustamist nõukogude võimud üritasid hiljem küll igati salata - kuni otseste dokumendivõltsimisteni välja?

44. Veebruaris mängis Eesti jalgpalli rahvuskoondis Kasahstaniga Türgis ja kaotas 0:2. Mõlemad meeskonnad tulid ootamatult mängule sinistes särkides. Seetõttu laenas Eesti koondis samas treeninglaagris viibinud ühe tuntud Ida-Euroopa suurklubi valged särgid. Näete pildil Eesti koondist nendes särkides. Mis klubi?

45. Nimetage ansambel ja laulja.

1. Boeing – Chicago, USA; Airbus – Toulouse, Prantsusmaa; Embraer - São Paulo, Brasiilia; Bombardier – Montreal, Kanada
2. «Avameelselt abielust»
3. c (Saudi Araabia)
4. hirm müristamise ja välgu ees
5. Oliver Kruuda ja Ester Tuiksoo
6. c (0,8)
7. Calypso
8. Dmitri Ustinov (sai NSVLi kaitseministriks)
9. Stuttgart
10. Leelo Tungal
11. Mõisaküla
12. Anatoli Karpov
13. Mika Waltari
14. Enn Roos (1908-1990) – eesti kujur. 1939 lõpetas A. Starkopfi õpilasena kunstikooli Pallas. Loonud nii monumentaal-, dekoratiiv- kui ka väikeplastikat. Portreede ja inimfiguuride kõrval loonud mitmeid ilmekaid, dekoratiivseid ja materjali eripära arvestavaid loomakujusid. Kauaaegselt oli tegev ka kunstioppejõuna.
15. 1912
16. Arvi Siig
17. granaatõun (400-700 seemet)
18. Los Angeles (El pueblo de Nuestra Señora la Reina de Los Ángeles del Río de Porciúncula. «Meie Emanda Inglise Kuninganna Küla Portiúncula Jõe Ääres»)
19. Tšiili
20. Just nii kõrge on Helsingi olümpiastaadioni torn.
21. Monaco vürst Albert, kes külastas Antarktikas 26 uurimisjaama, juhtimaks tähelepanu globaalse soojenemise teemale. Põhjapoolusel käis ta 2006. aastal.
22. Nõukogude piirivalvevägede lipnik
23. varaan
24. glisseerimine
25. Kadri Hunt
26. Arvo Pärt
27. 33
28. Richard Burbage
29. krüüsel. Kuuluvad alklaste sugukonda, kurvitsaliste seltsi. Eestis 2. kategooria kaitse all. Paigaliselt pesitseb u 10-20 paari (mõningail andmeil isegi kuni 70). Läbirändel olevate lindude arv on suurem.. Levinud Atlandi ja Vaiksel ookeanil ning Põhja-Jäämerel.
30. Dmitri Medvedev
31. Jordan
32. Tegu on Suure Prantsuse (Napoleoni) armee vangilangenud sõdurite (1812) ja 2. maailmasõja aegse Normandia-Nemen'i lennuväepolgu lendusrite ühise matmispaiga ja memoriaaliga Moskva Vvedenskoje (Saksa) kalmistul. Püstitatud 1887.
33. nahkhiir, sõltumata liigist – umbes 140 dB
34. vermiti oma raha (Arensburgi veering). Hertsog Magnuse poolt 1564 kuni 1569.
35. CIA peakorter
36. tarbijakaitse. Vene keeles Rospotrebnadzor
37. Mihai I, Rumeenia kuningas (sündis 1921, valitses 1927-30 ja 1940-47)
38. 19. sajand – täpsemalt 1838. 1837. aastal jooksis tormiga Gotlandi all karidele 62 laeva korruga, mida saarlased järgmine aasta rüüstama sõitsid. Rootsi ametivõimudele vastu hakates puhkesid „lahingud“, mis lõppesid diplomaatilise skandaaliga. Kohtuprotsess läks Nikolai I isikliku kontrolli alla, süüalused said 1843. aasta märtsis Jämaja kirku juures peksta ning saadeti Siberisse.
39. Rembrandt
40. Mikroneesia
41. hüpoteek
42. Raine Karp
43. Legendaarne Nestor Mahno. Anarhist ja revolutsionäär, Vene kodusõja punane brigadi komandör ja lõpuks nõukogude vastane emigrant.
44. FC Shakhtar Donetsk
45. In Spe ja Erkki-Sven Tüür